

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 356/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ing. Marcelou Martinkovičovou, Námestie sv. Egídia 95, Poprad, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Sžsk 42/2021 z 30. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušenie napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Súčasne požaduje priznanie náhrady trov konania v sume 492,31 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou na Krajskom súde v Prešove (ďalej len „krajský súd“) domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej (Sociálna poisťovňa, ústredie) č. 52892-2/2020-BA z 1. júna 2020, ktorá ako príslušný orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení platnom a účinnom v čase rozhodovania správneho orgánu (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočky Poprad č. 200-004033-CA04/2020 z 28. februára 2020, ktorým prvostupňový orgán rozhodol podľa § 49 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení tak, že sťažovateľ nemá nárok na materské, ktoré si uplatnil od 2. augusta 2019, v celom

rozsahu zamietla a rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdila. Sťažovateľ si ako príslušník Hasičského a záchranného zboru zaradený na výkon služby na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru Poprad nárok na materské uplatnil ako dobrovoľne nemocensky poistená osoba.

3. Krajský súd rozsudkom č. k. 6 Sa 21/2020-54 z 15. apríla 2021 žalobu ako nedôvodnú zamietol, pričom rozhodnutie žalovanej č. 52892-2/2020-BA z 1. júna 2020 považoval za zákonné a dostatočne odôvodnené. V podstatnom zdôraznil, že jednou zo všeobecných podmienok nároku na nemocenskú dávku zamestnanca je podmienka absencie príjmu, ktorej splnenie sa posudzuje z toho nemocenského poistenia, z ktorého bol nárok na nemocenskú dávku zamestnanca uplatnený s poukazom na § 58 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktorá u sťažovateľa nebola splnená. Osobitnou podmienkou nároku „iného poistenca“ na materské je podmienka prevzatia dieťaťa do starostlivosti a následného poskytovania starostlivosti tomuto dieťaťu, pričom výkon pracovnej činnosti na plný úväzok pri poskytovaní starostlivosti o dieťa do troch rokov jeho veku je v rozpore s účelom poskytovania materského, ktoré je nemocenskou dávkou poskytovanou z nemocenského poistenia, ktorého účelom je kompenzácia straty príjmu zo zárobkovej činnosti, ku ktorej môže dôjsť v rôznych životných situáciách. K sťažovateľom namietanej potrebe interpretácie pojmu „starostlivosť“ podľa zákona o sociálnom poistení prostredníctvom analógie s pojmovým vymedzením pojmu „riadna starostlivosť“ podľa zákona č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom v čase rozhodovania správnych orgánov (ďalej len „zákon o rodičovskom príspevku“) krajský súd stručnou analýzou charakteru oboch zákonov, poukazujúc na rozdielnosti medzi dávkou nemocenského poistenia (materské) a štátnou sociálnou dávkou (rodičovský príspevok), zdôraznil nevhodnosť aplikácie takejto analógie, pričom uviedol, že výkon pracovnej činnosti na plný úväzok pri poskytovaní starostlivosti o dieťa do troch rokov jeho veku je v rozpore s účelom poskytovania materského. Iba formálne prevzatie dieťaťa a jeho starostlivosti nie je splnením osobitnej podmienky na priznanie materského.

4. Kasačnú sťažnosť podanú proti rozsudku krajského súdu z 15. apríla 2021 sťažovateľ odôvodnil nesprávnym právnym posúdením nevyhnutnosti splnenia všeobecnej a osobitnej podmienky. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu sťažovateľ odôvodnil poukazom na rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 8 Sa 6/2019 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 44 Sa 5/2019.

5. Napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu bola kasačná sťažnosť zamietnutá ako nedôvodná. Najvyšší správny súd v konkrétnostiach zdôraznil, že účelom nemocenského poistenia je kompenzácia straty alebo zníženia príjmu pre prípad dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva. Jeho účelom nie je poskytovať poistencom plnenia (dávky) ako benefit k príjmu poistenca nepostihnutého stratou alebo znížením príjmu, ale parciálna sanácia straty alebo zníženia príjmu v súvislosti s poskytovaním starostlivosti o dieťa za podmienok stanovených zákonom.

6. Najvyšší správny súd akcentoval, že jednou z podmienok vzniku nároku na materské iného poistenca je skutočnosť, že tento sa o dieťa osobne stará, pričom z jazykového vyjadrenia časti aplikovanej právnej normy „iný poistenec, ktorý sa o dieťa stará“, vyplýva, že musí ísť o starostlivosť osobne poskytovanú týmto poistencom. Aj keď presný obsah a rozsah osobnej starostlivosti samotný zákon o sociálnom poistení nestanovuje explicitne, možno ho nepriamo

vyvodit' aj z právnej úpravy § 51 citovaného zákona, ktorý stanovuje prípady zániku nároku na materské v prípadoch prerušenia starostlivosti o dieťa z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu či z iného dôvodu. Pokiaľ by pre vznik nároku na materské postačovala iba formálna starostlivosť o dieťa na základe dohody rodičov alebo zabezpečovaná inou osobou, potom by § 51 zákona o sociálnom poistení stratil svoje opodstatnenie.

7. K odkazu sťažovateľa na definíciu riadnej starostlivosti o dieťa podľa zákona o rodičovskom príspevku, v zmysle ktorého sa podmienka riadnej starostlivosti o dieťa považuje za splnenú, ak oprávnená osoba zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa osobne alebo inou plnoletou fyzickou osobou alebo právnickou osobou, najvyšší správny súd uzavrel, že zákon o sociálnom poistení používa spojenie „iný poistenec, ktorý sa o dieťa stará“, a nie pojem „zabezpečiť starostlivosť“, čo je nutné rozlišovať, keďže pojem zabezpečiť je obsahovo širší a môže zahŕňať aj starostlivosť o dieťa prostredníctvom iných osôb než sú samotní rodičia dieťaťa. Upriamil pritom pozornosť na rozdiel medzi materskou (nemocenská dávka vyplácaná na základe nemocenského poistenia) a rodičovským príspevkom (štátna sociálna dávka). Akcentoval, že poisťovací systém je príspevkovým systémom viazucim sa na výkon ekonomickej činnosti umožňujúcej fyzickej osobe byť poistencom a plniť si povinnosti súvisiace s odvodovými povinnosťami pre prípad vzniku sociálnej udalosti, v dôsledku ktorej dochádza k strate výkonu zárobkovej činnosti. Systém štátnej sociálnej podpory na druhej strane je systém, v rámci ktorého ak nastane určitá a štátom uznaná sociálna situácia poskytnú sa štátne dávky, pričom na rozdiel od poisťovacieho systému sa nevyžaduje plnenie odvodovej povinnosti a nárok na tento typ dávky nie je podmienený účasťou na sociálno-poisťovacích právnych vzťahoch.

8. Keďže na sťažovateľa sa ako na príslušníka Hasičského a záchranného zboru vzťahuje aj zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“), najvyšší správny súd v ďalšom poukázal aj na § 10 ods. 11 citovaného zákona, ktorý explicitne vymedzuje, kedy a za akých podmienok môže policajt (alebo profesionálny vojak) prevziať dieťa do osobnej starostlivosti na účely materského, pričom podmienky prevzatia dieťaťa do osobnej starostlivosti sú vymedzené užšie v porovnaní s podmienkami vyplývajúcimi zo zákona o sociálnom poistení. Sťažovateľ si bol tejto skutočnosti vedomý, keďže sa prihlásil na dobrovoľné nemocenské poistenie ako dobrovoľne nemocensky poistená osoba v rámci všeobecného systému sociálneho poistenia.

9. Na základe výkladu referenčných noriem na prejednávajúcu vec najvyšší správny súd uzavrel, že bolo riadne preukázané, že sťažovateľ vykonával prácu v plnom služobnom pomere bez toho, aby písomne požiadal o zmenu pracovného režimu, dĺžka základného času služby v týždni bola rozvrhnutá nerovnomerne, pričom uvedenú skutočnosť nemožno bez ďalšieho vykladať v prospech sťažovateľa na účely splnenia podmienky starostlivosti o maloleté dieťa, keďže si v rozhodnom období plnil svoje služobné povinnosti v plnom rozsahu v nezmenených pracovných podmienkach. Podľa názoru najvyššieho správneho súdu preto vo veci konajúce správne orgány postupovali v súlade so zákonom, pre rozhodnutie si zadovážili všetky potrebné podklady, na základe ktorých zistili skutkový stav náležite a zistené skutočnosti správne právne posúdili tak, že sťažovateľovi nevznikol nárok na materské.

10. Vzhľadom na udržateľnosť záveru správnych orgánov k splneniu prvej podmienky osobnej starostlivosti o dieťa sa najvyšší správny súd dôslednejšie nezaoberal splnením podmienky straty alebo zníženia príjmu zo závislej činnosti.

11. Ku kasačnému dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. h) Správneho súdneho poriadku (správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu) najvyšší správny súd uzavrel, že sťažovateľ neoznačil akékoľvek rozhodnutie kasačného súdu, a preto ani nevymedzil, v čom má spočívať odklon a akej konkrétnej ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu sa má týkať.

12. Vec ústavnej sťažnosti pôvodne napadla Rastislavovi Kaššákovi, ktorý je členom prvého senátu ústavného súdu a ktorý bol na podklade oznámenia dôvodov svojho možného vylúčenia v predmetnej veci uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 172/2022-6 z 13. apríla 2022 vylúčený z konania a rozhodovania o nej.

13. Podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022 (ďalej len „rozvrh práce“) pracuje prvý senát v zložení Miloš Maďar (predseda senátu), sudkyňa Jana Baricová a sudca Rastislav Kaššák. Podľa čl. III bodu 1 písm. c) rozvrhu práce vylúčeného člena prvého senátu zastupuje člen štvrtého senátu v zložení určenom v čl. II bode 3.4 písm. a) rozvrhu práce (Ladislav Dudiš – predseda senátu a Libor Duľa a Miroslav Duriš – členovia senátu). V súlade s čl. III bodom 1 písm. d) rozvrhu práce, podľa ktorého z rozhodovania vylúčeného vekom mladšieho člena senátu zastupuje vekom mladší člen senátu určený podľa písmena c), sa sudcom spravodajcom v predmetnej veci stal vekom mladší člen štvrtého senátu Miroslav Duriš, ktorý sa zároveň stal novým sudcom spravodajcom (čl. III bod 3 rozvrhu práce). Vzhľadom na uvádzané skutočnosti o ústavnej sťažnosti rozhodoval senát v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

II.

Argumentácia sťažovateľa

14. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie z dôvodu arbitrárnosti napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu, pričom atakuje výklad vo veci aplikovaných referenčných právnych noriem zo strany najvyššieho súdu (prvá námietka), ako aj nesprávnosť jeho záveru o neopodstatnenosti kasačného dôvodu odklonu správneho súdu pri rozhodovaní vo veci od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (druhá námietka).

15. Nesplnenie podmienky prevzatia dieťaťa do osobnej starostlivosti odôvodňuje najvyšší správny súd aj poukazom na § 10 ods. 11 zákona č. 328/2002 Z. z., ktorý sa vzťahuje aj na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a ktorý explicitne stanovuje podmienky, za akých môže byť dieťa prevzaté do osobnej starostlivosti na účely materského. Sťažovateľ v tomto kontexte namieta, že najvyšší správny súd nezohľadňuje tú skutočnosť, že predmetný zákon sa týka poberania materského v rámci povinného nemocenského poistenia, no v sťažovateľovom prípade išlo o dobrovoľné nemocenské poistenie. Pri výlučnej aplikácii predmetného ustanovenia by sťažovateľ nemal možnosť sa dobrovoľne poistiť na účely poberania materského tak, ako to urobil, a preto od neho Sociálna poisťovňa ani nemala právo dobrovoľné nemocenské poistenie prijať. Uvedený

výklad by však znamenal diskrimináciu príslušníkov silových zložiek, na ktoré sa predmetný zákon vzťahuje, keďže by nemohli byť dobrovoľne nemocensky poistení.

16. Sťažovateľ nesúhlasí ani s výkladom pojmu „starostlivosť o dieťa“, pričom tvrdí, že poskytnutie materského inej osobe – otcovi nahrádza materské poberané matkou alebo rodičovský príspevok, a preto je nevyhnutné vychádzať zo zákona o rodičovskom príspevku a vykladať predmetný pojem rozširujúco, a teda tak, že riadnu starostlivosť je možné poskytovať dieťaťu osobne pomocou inej plnoletej fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

17. K druhej námietke sťažovateľ poukazuje na precedenčnú zásadu obsiahnutú v § 3 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), podľa ktorého majú správne orgány dbať o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely. Sťažovateľ sa pritom spoliehal na rovnaké rozhodnutie správneho orgánu vo veci priznania nároku na materské, ako to bolo v prípade jeho kolegov, ktorým správny orgán materské priznal, aj keď naďalej mali uzatvorený pracovný pomer. Precedenčná zásada bola pritom zo strany správnych orgánov porušená, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa vyjadreného v zásade rovnosti občanov pred zákonom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. V úvode uznesenia ústavný súd poukazuje v súvislosti s predmetom preskúmavania ústavnosti rozhodnutia vydaného kasačným súdom na to, že správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaní nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, proti ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 272/2020).

20. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako sú požiadavky rešpektovania zásad kontradiktórnosti alebo rovnosti zbraní či právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie, ktoré vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, totiž vyžaduje, aby sudy založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci (m. m. III. ÚS 305/08).

21. Ústavný súd však nie je ďalšou „superrevíznou“ inštanciou v systéme justície. Ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) stojí mimo sústavu všeobecných súdov, a preto nie je oprávnený preskúmať a posudzovať, či bol v konaní pred všeobecnými súdmi náležite zistený skutkový stav a aké právne závery z tohto zisteného skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Interpretácia a aplikácia právnych predpisov je totiž primárne úlohou všeobecných súdov, pričom zásah ústavného súdu je namieste len v prípade najvážnejších pochybení predstavujúcich porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou, predovšetkým keď rozhodovací proces vykazuje znaky arbitrárnosti. O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade zákonného predpisu všeobecným súdom by pritom bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 494/2014).

22. V kontexte prvej námietky sťažovateľ poukazuje na odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku, ktorým najvyšší správny súd poukázal na špecifikum zákona č. 328/2002 Z. z. Predmetný zákon však pri posúdení veci sťažovateľa najvyšší správny súd neaplikoval, keďže tento upravuje v rámci osobitného systému sociálneho zabezpečenia *inter alia* povinné nemocenské poistenie (aj) príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, pričom sťažovateľ si v konkrétnych okolnostiach veci uplatňoval nárok na dávku z dobrovoľného nemocenského poistenia, a preto bol pre rozhodnutie v jeho veci podstatný výklad referenčných právnych noriem obsiahnutých v zákone o sociálnom poistení, ktorý najvyšší súd aj urobil (k tomu pozri body 6, 7 a 9 tohto uznesenia).

23. Argumentáciu obsiahnutú v podstatnom v bode 8 tohto uznesenia a poukazujúcu na možný súbeh povinného a dobrovoľného nemocenského poistenia (osobitný systém sociálneho zabezpečenia a všeobecný systém sociálneho zabezpečenia) považuje ústavný súd za súčasť tzv. *obiter dictum*, teda časti súdneho rozhodnutia, ktorá nemá záväzný charakter a je uvádzaná v samotnom rozhodnutí len nad rámec odôvodnenia záväzného. Predmetnou časťou odôvodnenia sa najvyšší správny súd snažil poukázať na značne zúžené možnosti sťažovateľa uplatňovať si nárok na materské výlučne z povinného nemocenského poistenia v rámci osobitného sociálneho zabezpečenia podľa zákona č. 328/2002 Z. z., čo bolo aj dôvodom, pre ktorý sa sťažovateľ dobrovoľne nemocensky poistil v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia a uplatňoval si nárok z tohto poistenia. Predmetné ustanovenie zákona č. 328/2002 Z. z., ktoré v zásade viaže vznik nároku na materské až subsidiárne, keď matka dieťaťa nie je z rôznych

dôvodov schopná starať sa o dieťa, tak vo veci konajúci kasačný súd neaplikoval, a teda ani nemohlo byť zákonnou bázou pre rozhodovanie vo veci.

24. Na podklade už uvedeného je preto argumentácia v rámci prvej námietky (bod 15 tohto uznesenia) zjavne neopodstatnená. Ústavný súd však nespochybňuje, že preklenie okliešteného rozsahu uplatňovania si nároku na materské podľa zákona č. 328/2002 Z. z. uzatvorením dobrovoľného nemocenského poistenia v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia si nevyhnutne v porovnaní s poistencami benefitujúcimi výlučne zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia vyžaduje v konečnom dôsledku vyššie odvody (súbežné platenie odvodov z osobitného a zo všeobecného sociálneho zabezpečenia). Uvedená skutočnosť je však v súvislosti s tu posudzovanou ústavnosťou rozhodnutia kasačného súdu bez právnej relevancie.

25. Kľúčovým pre záver o tom, že v prípade sťažovateľa ako dobrovoľne nemocensky poisteného nevznikol nárok na materské, bolo posúdenie splnenia osobitnej podmienky, a to osobnej starostlivosti sťažovateľa o dieťa. Najvyšší správny súd pritom výklad kľúčového ustanovenia zákona o sociálnom poistení uskutočnil systematicky s prihliadnutím na organickú väzbu s ďalšími ustanoveniami zákona o sociálnom poistení upravujúcimi spôsoby zániku nároku na materské (bod 6 tohto uznesenia). Poukázal pritom logicky aj na rozdielny charakter dávok materského a rodičovského príspevku, ako aj z tohto rozdielu vyplývajúcu odlišnosť systémov, do ktorých sú uvedené dávky zaradené (bod 9 tohto uznesenia). Za uvedených okolností ústavný súd konštatuje, že nezistil, že by odôvodnenie ku kľúčovému posúdeniu osobitnej podmienky pre vznik nároku na materské bolo svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a súčasne z napadnutého rozsudku nevyplýva ani taká aplikácia ustanovení zákona o sociálnom poistení, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

26. Ani druhá námietka sťažovateľa nie je podľa názoru ústavného súdu dôvodná. Sťažovateľ ňou totiž poukazuje izolovane na ustanovenia správneho poriadku, z ktorého pre správny orgán vyplýva požiadavka, aby v skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely, a to bez toho, aby v ústavnej sťažnosti ozrejmil, ako sa uvedená požiadavka, resp. jej nedodržanie zo strany správneho orgánu pretavili do neústavnosti napádaného rozhodnutia kasačného súdu, ktoré je predmetom preskúmania zo strany ústavného súdu. Sťažovateľ síce v kasačnej sťažnosti namietal odklon pri rozhodovaní krajského súdu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, no na podporu svojho záveru nepredložil žiadne rozhodnutia kasačného (najvyššieho súdu), ktoré by odklon pri rozhodovaní v jeho veci odôvodnili. Požiadavku existencie rozhodnutí kasačného súdu pritom už *prima facie* nenapĺňajú rozhodnutia správnych orgánov vydané vo veciach jeho kolegov, ktorým správny orgán materské priznal (bod 17 tohto uznesenia).

27. Aj keď ústavný súd nepopiera existenciu precedenčnej záväznosti, ktorá je adresovaná správnym orgánom pri rozhodovaní v konkrétnej veci podľa už spomínaného § 3 ods. 5 správneho poriadku, nemožno opomíňať tú skutočnosť, že táto sa reálne môže uplatňovať výlučne v hraniciach precedenčnej záväznosti po vertikálnej línii (nadriadený správny orgán a správne súdy) pri súčasnom akceptovaní postavenia kasačného súdu (najvyššieho správneho súdu) ako tvorcu ustálenej rozhodovacej praxe. Kasačný súd teda rozvíja, zjednocuje a vytvára judikatúru, čím zároveň napĺňa princíp právnej istoty ako jeden zo základných pilierov právneho štátu.

28. Na podklade dosiaľ uvedeného ústavný súd konštatuje, že najvyšší správny súd sťažovateľovi primeraným spôsobom vysvetlil podstatu právnej úpravy aplikovanej v jeho veci, pričom ústavne

konformným spôsobom reagoval na dôvody obsiahnuté v kasačnej sťažnosti, pričom jeho úvahy vyplývajúce z napadnutého rozsudku rešpektovali zákonné limity. Ústavný súd už len pre úplnosť dodáva, že na konanie o rodičovskom príspevku (zákon o rodičovskom príspevku) a na konanie o sociálnom zabezpečení policajtov (zákon č. 328/2002 Z. z.) sa vzťahuje všeobecný právny predpis o správnom konaní, ak uvedené zákony neustanovujú inak (§ 8 ods. 7 zákona o rodičovskom príspevku, § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z.), pričom na konanie vo veciach sociálneho poistenia, podľa ktorého bolo vydané rozhodnutie orgánu verejnej správy, sa všeobecný predpis o správnom konaní nevzťahuje (§ 172 ods.1 zákona o sociálnom poistení).

29. Posúdenie oboch námietok sťažovateľa vedie ústavný súd k záveru, že v danom prípade najvyšší správny súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov, preskúmal kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu na podklade namietaných kasačných dôvodov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil. Ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľom uplatnená námietka porušenia práv na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie je zjavne neopodstatnená, takže nesignalizuje žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s možným porušením práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, ako ani práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

30. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svojej opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu